

Учітесь, гитайте, І гуржоту научайтесь, І свого не цурайтесь. /Т. Шевченко/

«ДЖЕРЕЛО»

№ 17-20 (713-716)
ТРАВЕНЬ
2014 РОКУ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА

**ВИДАЄТЬСЯ
З ГРУДНЯ
1993 РОКУ**

Дніпропетровщина –
регіон-лідер

Школярі Дніпропетровщини здобули бронзову медаль і спеціальну відзнаку на Міжнародній конференції молодих вчених «ICYS-2014»

Конференція відбувалася 17-23 квітня у Бельградському університеті Сінгидіум. У ній взяли участь понад 120 делегатів – представників 15 країн. Вони публічно захищали свої наукові роботи та презентували проекти. У складі збірної команди України були четверо школярів – переможців Всеукраїнського конкурсу-захисту МАНУ із Дніпропетровської та Чернівецької області.

Учень 10-Т класу Криворізького гуманітарно-технічного ліцею № 129 **Віктор Куриленко** розповів про ефективність процесу очищення води за допомогою електролізу з використанням 3D електрода. Його метод електрохімічного очищення води, викладений у роботі «3D електрод: новий погляд на очищення і підготовку води», журі відзначило бронзовою медаллю.

Учень 11 класу Дніпропетровського НВК-ліцею № 100 **Влад Дзюба** представив проект «Програми моделювання рельєфоутворення та екологічних катастроф». Розробка дає змогу моделювати розвиток ландшафту в дельтах річок на будь-який час, прогнозувати можливі наслідки екологічних катастроф, пов'язаних з експлуатацією гідроспоруд. Юний дослідник розглянув можливі наслідки екологічної катастрофи на прикладі каскаду гідроелектростанцій на Дніпрі під час гіпотетичного руйнування дамби Київського водосховища. Проект нагороджений спеціальною відзнакою.

Загалом українська команда здобула три бронзових медалі, спеціальний диплом і медаль за кращий портретний захист з екології.

Наступна XXII Міжнародна конференція молодих вчених відбудеться 2015 року в Туреччині.

Ліцеїст із хіміко-економічного ліцею – серед кращих юних науковців

За підсумками Міжнародного конкурсу науково-технічної творчості для школярів Intel ISEF-2014, що відбувся у Лос-Анджелесі (США), учень Дніпропетровського хіміко-екологічного ліцею **Михайло Литовченко** здобув III місце та спеціальну нагороду від одного із партнерів Intel ISEF.

Одинадятикласник запропонував міжнародній науковій спільноті свій проект «Автономна опрієцьовальна установка, що працює завдяки енергії хвилі».

Привітання випускникам і педагогам шкіл Дніпропетровщини

Дорогі випускники!

Ваше Свято останнього дзвоника збіглося з неймовірно складним етапом у розвитку країни. Після драматичних подій останніх місяців українці визначилися, нарешті, з вектором свого розвитку. До влади прийшли люди, які розмовляють з цивілізованим світом без перекладачів. Відкрилася реальна перспектива зближення з об'єднаною Європою. А це означає, що Україні найближчим часом знадобляться мільйони освічених, небайдужих, патріотичних юнаків і дівчат, готових будувати нову країну.

І я сподіваюся, що з вашою допомогою ми зуміємо побудувати країну, в якій не буде партійної та адміністративної монополії, де молодь посіде гідне місце в управлінні державою, а місце кожного

в суспільній ієрархії будуть визначати ділові та особисті якості, а не товщина татового гаманця.

Сердечно бажаю вам мирного неба над головою, успішного оволодіння сучасними професіями і швидкого життєвого зльоту. А ми намагатимемося забезпечити вас соціальними ліфтами для цього зльоту.

Шановні педагоги!

Минув ще один навчальний рік. Ми зробили все, щоб він був мирним, щоб на території Дніпропетровщини не доводилося закривати через обстріли школи і евакуювати учнів.

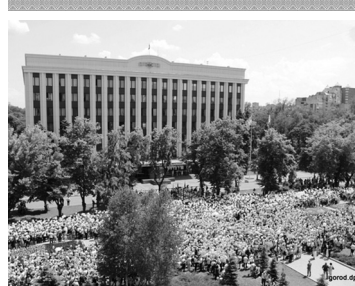
І ми разом з Урядом і новим Президентом докладемо всіх зусиль, щоб незбаром мир запанував на всій території України. Обіцяю це, перш за все, вам,

тому що найгостріше потребу в мирі відчувають діти та їхні наставники.

Вчитель має не лише володіти необхідною кількістю професійних знань і навичок. Йому потрібно бути людиною, захопленою своєю роботою, подвижником, мірилом для якого є не гроші, а сотні вдячних випускників.

Дякую за важку і вкрай необхідну працю. Міцного вам здоров'я та задоволення від справи, якій ви присвятили своє життя!

Голова Дніпропетровської обласної державної адміністрації
Ігор КОЛОМОЙСЬКИЙ

Уперше в історії Свята останнього дзвоника для випускників Дніпропетровська організували масштабне дійство –

Парад випускників

Урочиста лінійка Параду випускників розпочалася о 12-й годині під стінами Дніпропетровської обласної державної адміністрації, де із закінченням школи одинадятикласників привітали заступник голови облдержадміністрації Борис Філатов і голова обласної ради Євген Удод.

Кожен учасник параду отримав повітряну кульку жовтого або блакитного кольору. Таким чином колона із понад 5 тисяч випускників утворила найбільший в Україні зображення Державного Прапора, розмір якого сягав понад 400 метрів.

Святкова хода у супроводі дівчат-барабанщиць і військового оркестру рушила вулицями обласного центру до центральної площі міста під оплески батьків, друзів і городян. Випускники скандували: «Одна, Слина, Соборна Україна!»

На площі Героїв Майдану учасники Параду заспівали Гімн України під символічним Державним прапором, а потім відпустили у небо понад 5 000 повітряних жовтих і блакитних кульок як символ миру на рідній землі, віри в Україну та у своє щасливе майбутнє.

9 Травня тисячі жителів Дніпропетровщини прийшли до обелісків та меморіалів, щоб вшанувати пам'ять воїнів-героїв. Перший заступник голови облдержадміністрації **Анатолій Крупський** поклав квіти до Монумента слави у Дніпропетровську і зазначив: «Сьогодні на Дніпропетровщині мешкає 91 тисяча ветеранів. Кожен із них своїм героїзмом і відвагою зробив вагомий внесок у Перемогу. Доземний уклін шановним ветеранам за ваш подвиг. Пам'ять про нього живе в сер-

День Перемоги

цях ваших дітей, онуків і правнуків, вона збережеться у віках».

В усіх містах і районах Дніпропетровщини відбулися покладання квітів і святкові концерти.

Цього дня на центральній площі Дніпропетровська зі святковою концертною програмою виступили колективи міста, стартувала легкоатлетична естафета за участю студентів і школярів навчальних закладів.

Для ветеранів безкоштовно працювала діорама «Битва за Дніпро», яку змогли відвідати також усі очі. На набережній відбувся військовий салют.

За матеріалами департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації

УВАГА! ТРИВАЄ ПЕРЕДПЛАТА НА ОБЛАСНУ ПЕДАГОГІЧНУ ГАЗЕТУ «ДЖЕРЕЛО»! ІНДЕКС – 40620

НОВИНИ РЕГІОНУ

5 травня підбито підсумки обласного конкурсу «Ми – проти насильства і жорстокості».

7 травня 36 школярів – членів Малої академії наук Дніпропетровщини здобули призові місця на III етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту МАН.

8 травня в усіх школах Дніпропетровщини відбувся Єдиний урок пам'яті, присвячений 69-річчю Перемоги у Великій Вітчизняній війні.

11 травня відбулися фінальні змагання з військово-прикладного багатоборства серед допризовної молоді, присвячені 69-й річниці Перемоги. Перше місце здобула команда СЗШ № 25 Дніпропетровщини, на другому – СЗШ № 1 Верхньодніпровського району, третє – посіла команда СЗШ № 1 Петропавлівського району.

13 травня у Дніпропетровському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти відбулися тренінги, присвячені технологіям створення буктрейлерів.

14 травня у Нікопольській загальноосвітній школі-інтернаті «Армонія» стартував обласний фестиваль талантів «Повір у себе».

16-17 травня в Палаці студентів Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара відбувся XI Міжнародний фестиваль «Дзвени, бандуро!», присвячений 200-річчю від дня народження Тараса Шевченка.

17 травня відбулися фінальні змагання молодшої ліги VII Відкритого обласного математичного турніру «Єврика-2014» для учнів 5-7-х класів.

19 травня у Варшаві, у Казимирському палаці Варшавського університету

Протягом місяця відбулися:

- оперативні наради за участю голів райдержадміністрацій щодо забезпечення житлом випускників – дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування;
- обласний науково-практичний семінар «Сучасний підхід до організації учнівської науково-дослідницької діяльності в системі партнерської співпраці загальноосвітніх, позашкільних і вищих навчальних закладів із Дніпропетровським регіональним відділенням МАН України»;
- нарада з керівниками закладів освіти обласного підпорядкування «Про організацію оздоровчої компанії вітку 2014 року»;
- заочний тур молодшої ліги Відкритого обласного математичного турніру «Єврика-2014»;
- конкурс «Будуємо Україну разом»;
- виставка об'ємних робіт «Погляд молоді на події в Україні»;
- фестиваль «Загонів юних пожежників»;
- обласний етап Всеукраїнського конкурсу з квітництва та ландшафтного дизайну «Квітуча Україна»;
- обласні конкурсні змагання юних натуралістів «Знаю, вмію, дію»;
- фінальні змагання фізкультурно-патріотичного фестивалю «Козацький гарт» серед учнів загальноосвітніх шкіл Дніпропетровщини;
- засідання у режимі веб-конференції творчої групи професійного клубу «Методичні ідеї»;
- зональні Всеукраїнські змагання з футболу на призи клубу «Шкіряний м'яч»;
- тематичний тиждень до Дня Європи (12-18.05);
- обласні змагання з дзюдо серед юнаків та дівчат 2000-2001 р.н.;
- засідання ради директорів вищих навчальних закладів І-ІІ рівнів акредитації;
- флеш-моб «Нове покоління»;
- обласний конкурс «Обдаровані діти – надія України»;
- Третій міжнародні наукові Кирило-Мефодіївські читання;
- Міжнародний марафон з бігу;
- змагання з футболу «Хто ти, майбутній олімпійцю?»;
- акція «Чистий обеліск»;
- фінальний етап Всеукраїнського конкурсу дослідницько-експериментальних робіт із природознавства «Юні дослідники»;
- Міжнародний конкурс науково-технічної творчості для школярів Intel ISEF 2014.
- Станом на 31 травня 2014 року** для участі в ЗНО зареєстровано 21487 абітурієнтів, із них: випускників 2014 року – 16293, випускників минулих років – 5194.
- Станом на 31 травня 2014 року** надійшло 181 звернення громадян, у тому числі: до контакт-центру «Гаряча лінія голови облдержадміністрації» – 69; до державної установи «Урядовий контактний центр» – 61.

Олександр ДЕМЧИК, директор департаменту освіти і науки облдержадміністрації

Новий Дніпропетровщині
Новий стандарт освіти
ДЕНЬ НАУКИ

До професійного свята працівників науки України традиційно вшановують найкращих у галузях проектною, педагогічною та новаторською діяльністю. За видатні досягнення у галузі науки нагороди отримали майже 30 провідних вчених Дніпропетровщини – переможців обласних наукових першостей та учасників міжнародних і Всеукраїнських програм і проектів.

Почесні грамоти отримали аспіранти та професори вищої області, а також доктори та кандидати економічних, біологічних, сільськогосподарських і філософських наук.

Директор департаменту освіти і науки Олександр Демчик висловив сподівання, що свої розробки та проекти науковці використовуватимуть лише у мирних цілях.

Подальшого професійного зростання побажали голова Придніпровського наукового центру, академік Національної академії наук України Анатолій Булат, представники Інституту чорної металургії імені Зота Ілліча Некрасова НАН України, Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара та Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля.

День науки – професійне свято працівників науки України, яке відзначається з 1997 року у третю суботу травня. Також щороку 10 листопада наукова спільнота святкує **Всесвітній день науки в ім'я миру та розвитку**. Відзначати це свято рекомендувала в 1999 році Всесвітня наукова конференція у Будапешті.

ВЛАДА ЗАЦІКАВЛЕНА В ІНІЦІАТИВАХ МОЛОДІ

Радник голови Дніпропетровської облдержадміністрації Борис Трейгерман відвідав Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара, де обговорив із керівництвом і студентами університету нові підходи до реформування й оптимізації системи освіти.

В розмові з ректором університету Миколою Поляковим йшлося про сучасні здобутки вищої школи і проблеми, що потребують вирішення на державному і регіональному рівнях. Зокрема, Борис Михайлович зазначив, що після проведення спільної наради представників обласної влади і Ради ректорів, після ознайомлення з усіма освітніми ланками (дошкільна освіта, загальна освіта, професійно-технічне навчання та вища школа) було окреслено коло проблем, які потребують особливої уваги. Від керівництва ДНУ Микола Вікторович передав на розгляд кілька законодавчих ініціатив, що потребують реалізації на державному рівні.

Дуже важливе питання – шляхи залучення інвестицій до економіки області. Борис Трейгерман наголосив, що на жовтень 2014 року заплановано

проведення Першого міжнародного інвестиційного форуму, Микола Поляков передав збірку «Науково-технічні розробки ДНУ», що містить результати завершених науково-дослідних робіт та анотації інноваційних проектів для їх комерціалізації. Збірник, перш за все, орієнтований на потенційних бізнес-партнерів, які бажають інвестувати кошти у впровадження на своїх виробництвах найновіших наукових розробок.

Також Борис Трейгерман поспілкувався зі студентами ДНУ і наголосив, що влада готова до відкритого діалогу з молоддю. Борис Михайлович налаштував студентів – представників усіх факультетів університету на вільне спілкування, яке переросло у сміливу дискусію. Борис Трейгерман акцентував увагу на тому, що молодь покликана стати новою формою, а для цього потрібно змінювати свою свідомість.

«Молодь здатна змінити світ. Коли ви прийдете в політику, лише тоді вона почне змінюватися», – зазначив радник голови облдержадміністрації.

Студентам цікаво почути від представника нової влади про те, як вирішуватимуться питання працевлаштування молоді після закінчення ВНЗ; що означають європейські цінності; на яких засадах має відбуватися співпраця молоді і влади – на добровільних, державних чи інших; чи має наміри новий голова облдержадміністрації області підтримувати науку грантовою системою тощо.

СТУДЕНТИ ЗМАГАТИМУТЬСЯ ЗА ПРАВО МАТИ ВЛАСНИЙ БІЗНЕС

На Дніпропетровщині стартував обласний конкурс «Start Up Dnepr». Першість триває в рамках проекту Дніпропетровської обласної молодіжної адміністрації – «Лабораторія бізнес-ідей».

Молоді бізнесмени віком від 18 до 35 років мають запропонувати інноваційну бізнес-ідею для будь-якої сфери діяльності.

У другому етапі, який триватиме протягом червня, конкурсанти пройдуть курс тренінгів «Start Up – від по-

чатку до запуску». За час навчання вони дізнаються про тонкощі створення стратегії розвитку бізнес-ідей.

Третій етап – публічний захист проекту перед потенційними інвесторами. Змагатися за право співпраці з провідними бізнесменами регіону студенти будуть на інвестиційному форумі у жовтні 2014 року у Дніпропетровську.

Перша презентація проекту відбулася в Національному гірничому університеті. Представники Дніпропет-

ровської обласної молодіжної адміністрації відвідали Український державний хіміко-технологічний університет, Дніпропетровський національний університет залізничного транспорту, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, де студенти вищів дізналися про можливість розпочати власний бізнес.

28 травня 2014 року у департаменті освіти і науки облдержадміністрації відбувся фінальний тренінг проекту «Start Up Dnepr».

У Літньому театрі парку Шевченка 23 травня відбувся ФЕСТИВАЛЬ НАРОДІВ СВІТУ

Студенти 13 вищих навчальних закладів області розповіли гостям про традиції та культурні особливості різних народів, представили національні страви та костюми народів світу. Перед початком концертної програми відбувся патріотичний квест «Єдиний світ», до участі у якому запросили молодь міста та області.

У номінації «Краща презентація країни» перемогу виборів Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара, студенти якого розповіли про культуру Азербайджану. «Кращим пісенним номером» визнали вокальну композицію Дніпропетровської державної академії – «Грузія». Академія митної служби України, яка представляла Угорщину, одержала перемогу в номінації «Краща танцювальна постановка».

Гран-прі фестивалю, звання «Інтернаціональний вищий навчальний заклад» отримала команда Українського державного хіміко-технологічного університету. Їхня комплексна презентація культурних традицій Ізраїлю була визнана кращою за підсумками усіх номінацій. Спеціальну відзнаку фестивалю отримав Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля за презентацію етнічних особливостей екзотичних Нігерії та Камеруну.

За інформацією департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю ОДА

ПАРАД ВИПУСКНИКІВ

Святкового ранку 30 травня урочисті лінійки у звичайному форматі відбулися у понад півтори сотні шкіл Дніпропетровська. А після цього випускників кожного навчального закладу чекав найзручніший для них варіант громадського транспорту. Для їх перевезення від шкіл до площі біля облдержадміністрації залучили понад сотню тролейбусів, трамваїв та автобусів.

На центральній площі міста у святковій концертній програмі школярі та самодіяльні колективи представили творчі номери, що отримали відзнаки обласних, всеукраїнських і міжнародних конкурсів. Молодь взяла участь у конкурсах, розіграшах і відвідала різноманітні майстер-класи.

У вечірній концертно-розважальній програмі було безліч сюрпризів і подарунків.

До участі у яскравому святковому дійстві запросили також випускників 9-х класів, батьків та друзів «героїв» свята.

Хед-лайнерами (заводіяма) концерту став гурт HARDKISS. Подія вечора – 3D-шоу від Joachim Garraud.

Свято організоване повністю за спонсорські кошти, про що повідомив радник голови облдержадміністрації Борис Трейгерман під час прес-конференції.

Особливу увагу приділили безпеці життя.

Так, у день Останнього дзвоника на урочистій лінійці несли службу понад 300 працівників правоохоронних органів. Вони також супроводжували святкову колону випускників (які утворили із жовтих і синіх кульок найбільший в Україні прапор) до центральної площі міста. Увечері під час масштабного концерту безпеку громадян охороняли понад півтисячі міліціонерів, які працювали аж до ранку.

Загалом 30 і 31 травня під час свят Останнього дзвоника та випускного безпеку учнів та їхніх батьків забезпечували понад 2 тисячі працівників міліції. У посиленому режимі працювали також медичні служби міста та області.

ДЕРЖАВНА ПІДСУМКОВА АТЕСТАЦІЯ-2014

У понад тисячі шкіл області 29 травня відбувся останній, третій іспит Державної підсумкової атестації для близько 18 тисяч одинадцятикласників. Загалом, у тривалій підсумковій іспиті склали понад 72 тисячі школярів.

Цьогоріч ДПА для учнів одинадцятих класів включала в себе українську мову, математику (інтегрована контрольна робота з алгебри і початків аналізу та геометрії) або історію України. Третій профільний предмет був за вибором. Атестація відбувалася 23-29 травня.

Раніше, 13-22 травня підсумкову атестацію пройшли близько 29 тисяч четвертокласників. Діти склали іспити з української мови, читання та математики.

Атестація для майже 26 тисяч учнів дев'ятих класів розпочнеться 2 і триватиме до 16 червня 2014 року. Школярам необхідно скласти підсумкові роботи з п'яти предметів. Це математика (інтегрована робота з алгебри та геометрії) та українська мова, а також географія та біологія. Відповідно до вибору навчального закладу учні складатимуть також іноземну мову або інший гуманітарний предмет.

Про результати Державної підсумкової атестації школярі та їхні батьки зможуть дізнатися у своїх навчальних закладах.

Довідково: У 2013-2014 навчальному році у школах Дніпропетровщини навчаються близько 300 тис. учнів, із них у четвертих класах – майже 29 тис. дітей, у дев'ятих – близько 26 тис., в одинадцятих – майже 18 тис. школярів.

СЕРЕДНІЙ БАЛ АТЕСТАТІВ ВИРАХОВУВАТИМУТЬ ЗА НОВОЮ СИСТЕМОЮ

У 2013-2014 навчальному році середній бал атестатів обчислюватиметься за 12-бальною шкалою з округленням до десятої частини балу. Загальна сума балів в атестаті, які учень отримав за предмети інваріантної частини предметів і за державну підсумкову атестацію, ділиться на їхню загальну кількість. Так вираховується середнє арифметичне. Отриманий бал автоматично переводиться у нову, 60-бальну шкалу. Для цього використовується коефіцієнт 5. Така система змінила колишню 200-бальну.

Середній бал атестата, вирахований за 60-бальною шкалою разом із результатами, які учень отримує при складанні зовнішнього незалежного оцінювання, утворюватиме загальний результат. З ним абітурієнт вступатиме до вищого навчального закладу.

Нагадаємо, що основна сесія зовнішнього незалежного оцінювання стартує 3 червня. Розпочнеться складання тестів з іноземних мов: англійської, німецької, французької та іспанської. Завершиться сесія іспитом зі Світової історії, який відбудеться 27 червня.

На Дніпропетровщині передбачили скорочену сесію ЗНО для школярів із Криму. Вона проходить 14-17 липня на базі вищих навчальних закладів області. Планується, що у цей же час тестування складатимуть школярі з Донецької та Луганської областей.

Також цього року у пунктах складання ЗНО буде посилено заходи медичної, правоохоронної та протипожежної безпеки: представники профільних служб чергуватимуть під час основної та додаткової сесії тестування.

Загалом, у 2014 році ЗНО складатимуть понад 21 тисяча абітурієнтів.

РОСІЙСЬКОМОВНІ ШКОЛИ ПРАЦЮЮТЬ У ЗВИЧАЙНОМУ РЕЖИМІ

Міністерство освіти і науки України спростило інформацію щодо обов'язкового переведення всіх навчальних закладів на українську мову навчання.

давством України про освіту» – йдеться у повідомленні Міністерства.

На Дніпропетровщині навчання у 95 школах з російськомовною викладання відбувається у звичайному режимі. Тут здобувають середню освіту понад 60 тисяч учнів.

«Громадянам України гарантується право отримання освіти державною мовою або мовами національних меншин. Це право забезпечується через мережу дошкільних, дитячих установ, загальних середніх, позашкільних, професійно-технічних і вищих державних і комунальних навчальних закладів з українською або іншими мовами навчання, яка створюється відповідно до потреб громадян згідно із зако-

ном України про освіту» – йдеться у повідомленні Міністерства. На Дніпропетровщині навчання у 95 школах з російськомовною викладання відбувається у звичайному режимі. Тут здобувають середню освіту понад 60 тисяч учнів. В області працюють 25 шкіл з двомовною системою викладання (українська та російська). Серед спеціалізованих шкіл із вивчення іноземних мов – 17 навчальних закладів із поглибленим вивченням англійської, де навчаються понад 6,5 тисяч дітей.

НОВИЙ ФОРМАТ РОБОТИ З МОЛОДДЮ

На думку американського письменника, соціолога та одного з авторів «Інформаційної цивілізації» Елвіна Тоффлера, багатою може бути тільки та нація, яка розвиває своє виробництво завдяки розвитку знань. Якщо нація хоче бути багатого, вона має інвестувати в молодь та освіту. Від того, наскільки повно молодь реалізує свій потенціал, залежить успішність регіону, держави та людства в майбутньому. Саме тому нова обласна відкрита влада Дніпропетровщини запросила молодь на відкритий діалог.

Зустріч у будівлі облдержадміністрації збрала понад 600 представників активної небайдужої молоді і тривала понад 4,5 години.

Важливо те, що молодь прийшла на розмову не з проханнями, а з конкретними пропозиціями. Молодіжна рада, молодіжний центр, студентство, молоді вчені та звичайна активна молодь готові зробити свій внесок у розвиток свого краю, України і суспільства. Їм не потрібен наглядач чи вказівник. Молоді потрібні партнер. І таким партнером готова стати сьогодні влада області, яка не нав'язує своє рішення і не диктує правила життя, а пропонує співпрацю та конструктивний діалог.

Унікальна виставка об'ємних робіт «ПОГЛЯД МОЛОДІ НА ПОДІЇ В УКРАЇНІ»

Студенти-архітектори та викладачі Придніпровської державної академії будівництва та архітектури ініціювали творчий проєкт «Концепт – експеримент». У його рамках з 15 квітня по 15 травня 2014 року спільно з архітектурними школами України проводився конкурс творчих студентських робіт.

так званій «воркшоп» («крамниця робіт»).

Тема конкурсу – «Револьюція цінностей особистості – натхнення творити зміни у мистецтві» – виникла як відгук на події, що відбуваються в країні. Конкурсанти за дві години мали створити концептуальну об'ємно-просторову композицію, яка відповідала внутрішній відчуття особистості, уявлення, розуміння процесів, що відбуваються в країні, у суспільстві, ставлення до сьогоденної ситуації в Україні. Після цього студенти на основі своєї роботи створювали

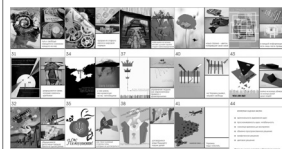
двовірне зображення – плакат. В результаті на огляд представлялася парна робота – об'єм + плакат.

Понад 80 кращих об'ємних композицій та плакатів протягом 10 днів були представлені в ТК «Пасааж».

Серед членів журі та VIP-гостей – архітектори, дизайнери, художники, політологи, мистецтвознавці, журналісти, громадські діячі та бізнесмени.

Всього в проєкті взяли участь 90 студентів Придніпровської державної академії будівництва та архітектури, з яких викладачі академії відбрали 44 півфіналіста.

За оригінальність втілення ідеї, ясність і простоту вираження, мінімум часу на сприйняття, об'ємно-просторове, графічне та кольорове рішення переможцями проєкту стали: І місце – Максим Ключенко, ІІ – Вікторія Савченко, ІІІ – Дарина Провіз. Заохочувальні

призи отримали: Анастасія Рубежина, Катерина Козлова і Тетяна Кривонос.

Трос переможців представлятимуть виставку в інших архітектурних школах України. Член журі, в.о. заступника голови Дніпропетровської обласної державної адміністрації, журналіст, адвокат, бізнесмен Борис Філатов зазначив, що виставка чудова, попри всю її складність і надвир: «Ця виставка викликає неоднозначні емоції, проте вона переповнена позитивом, оптимізмом і спрямована у майбутнє».

Хроніка подій

Професійно-технічна освіта

Травень

6-7 – II етап Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності серед учнів ПТНЗ із професії «Маляр». Учениці Західно-Донбаського професійного ліцею Ірина Дрожжина виборола I місце.

6 – засідання творчої групи професійного клубу «Методичні ідеї» на тему: «Шляхи соціалізації учнівської молоді ПТНЗ. Виховна робота в гуртожитках ПТНЗ».

12-22 – декада професій машинобудівної галузі.

13 – турнір з міні-футболу пам'яті М.П. Ревнівцева.

14-15 – на базі Дніпропетровського центру професійної освіти відбувся II етап Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності серед учнів ПТНЗ із професії «Кухар».

15 – засідання творчої групи професійного клубу «Методичні ідеї» на тему: «Педагогічні ради з виховної роботи в ПТНЗ – активна форма методичної роботи МЦППВ».

15 – семінар відповідальних за енергозбереження у ПТНЗ.

16 – консультування працівників ПТНЗ щодо підготовки та проведення ДПА.

16 – підбиття підсумків громадського огляду-конкурсу на звання «Кращий роботодавець по роботі з молоддю», «Кращий колективний договір».

19-23 – участь у III етапі Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності серед учнів ПТНЗ із професії «Маляр».

20 – Всеукраїнський Інтернет-семинар «Дослідницько-експериментальна робота ПТНЗ Дніпропетровської області у забезпеченні якості підготовки конкурентоспроможних фахівців».

20 – засідання творчої групи професійного клубу «Методичні ідеї» на тему: «Роль методичних об'єднань класних керівників ПТНЗ у підвищенні якості та ефективності виховної діяльності КЦПОММ, ДЦППРК, ПГЛ».

20-21 – участь у Міжнародній конференції «Туринський процес: аналіз політики у сфері професійної освіти та навчання».

21 – конференція лідерів учнівського самоврядування на тему: «Учніське самоврядування: підсумок зробленого, осмислення нових завдань».

22 – підсумкове заняття Школи практичного психолога та соціального педагога.

23 – Всеукраїнський методичний відеомарафон (вебінар) педагогічного проекту «Самоосвіта як основний фактор удосконалення педагогічної майстерності, розвитку професійної компетентності та підвищення якості навчально-виховного процесу в ПТНЗ».

27-30 – участь у III етапі Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності серед учнів ПТНЗ з професії «Кухар».

27 – участь у Всеукраїнській Інтернет-конференції на тему: «Прогресивні підходи до викладання природничо-математичних дисциплін як засіб сталого розвитку професійної компетентності майбутніх робітників».

28 – підсумкове заняття Школи профієнта-тора.

28 – засідання творчої групи учасників експериментально-виховної роботи в ПТНЗ.

У цьому місяці:

регіональний тур огляду художньої самодіяльності «Дивограй профтехосвіти – 2014» серед учнів ПТНЗ.

Віктор ВАСИЛИНЕНКО, директор навчально-методичного центру ПТО у Дніпропетровській області

ДОСВІД ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ ВІВЧАТИМУТЬ ПОНАД 30 КРАЇН-ПАРТНЕРІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ФОНДУ ОСВІТИ

Наразі візитівкою професійно-технічної освіти Дніпропетровщини є робота з учнівською молоддю. Серед залучених до пілотного проекту Європейського фонду освіти наша область представила найширший досвід роботи з учнями. Йдеться про такі проекти, як «Школа молодого лідера учнів професійно-технічних училищ» та «Стратегія молодіжної політики», у розробці якої взяла участь учнівська молодь області.

Серед ключових пропозицій, які були озвучені у доповіді команди Дніпропетровщини, – перспектива створення аналітичного органу, який вивчатиме тенденції та потреби ринку праці в областях.

Як зазначила заступник директора департаменту освіти і науки облдержадміністрації Любов Кравченко, робота структури, яка б прогнозувала

зміни потреб ринку праці, зможе забезпечити відповідність між попитом роботодавців та пропозицією навчальних закладів у підготовці фахівців. Скорочення непопулярних спеціальностей і розширення підготовки за професіями, що мають попит, дозволить скоротити рівень безробіття.

Наразі моніторинг вакансій на ринку праці Дніпропетровщини свідчить, що актуальними для підприємств області є 58 робочих професій, зокрема:

електрослюсар, монтажник, електромонтер, електрогазо-зварник, фрезерувальник, токар, тесля, швачка тощо.

Підготовка регіонального звіту тривала близько трьох місяців. Фахівці робочої групи проекту вивчили та проаналізували особливості 55 профільних училищ області. Зокрема, розглядали рівень матеріально-технічного оснащення навчальних закладів, перспективи випускників училищ на сучасному ринку праці та

відповідність запитаності спеціальностей серед учнів і роботодавців.

Довідково: Минулого року Дніпропетровщина першою серед областей України представила на обговорення проект регіональної стратегії молодіжної політики. Документ розробляла сама молодь області, як студентська, так і учнівська. Стратегія має 6 пріоритетів. Це конкурентоздатність молоді на ринку праці, інноваційна активність молоді, здоровий спосіб життя і сімейні цінності, повернення до соціуму молодих людей, які опинилися в складній ситуації, патріотичне виховання, соціальна та громадська активність.

Також у 2013 році працювала перша в історії Дніпропетровщини Школа молодого лідера для 30 учнів професійно-технічних училищ.

Стан справ у ПТНЗ сільськогосподарського профілю (проблеми працевлаштування випускників, застаріла матеріально-технічна база, яка дуже важлива для підвищення престижності навчального закладу) **потребує:**

– запровадження багатопрофільності навчальних закладів шляхом ліцензування нових професій;

– вивчення ринку праці регіону та надання можливості охочим отримувати інтегровані професії сільськогосподарського профілю та інших галузей економіки сільських районів;

– пошук можливості опанування учнями сучасної техніки, яка перебуває на балансі роботодавців, та можливості поповнювати власний баланс закладів.

69 % навчальних закладів сільськогосподарського профілю – це багатопрофільні навчальні заклади, де можна набути професії будівельної галузі, громадського харчування та професії, спільні для всіх галузей економіки.

Фахівців за інтегрованими професіями сільськогосподарського профілю та транспортної галузі готують 81 % навчальних закладів.

ПІДВИЩЕННЯ ІМІДЖУ ПТНЗ

На Дніпропетровщині підготовку кваліфікованих робітників сільськогосподарського профілю здійснюють 16 професійно-технічних навчальних закладів, які цього року випустили близько 900 фахівців.

Керівники ПТНЗ разом із районними центрами зайнятості, органами місцевого самоврядування, роботодавцями прогнозують потреби в нових професіях, можливість створення нових робочих місць шляхом співпраці з фермерськими господарствами, інвесторами, благодійними організаціями.

Деякі керівники навчальних закладів шукають можливість покращити за власні кошти навчально-матеріальну базу. Так, Попаснянське аграрне професійне училище за кошти, зароблені в навчальному господарстві, придбало трактор ЮМЗ-82.

Керівники Західно-Дніпровського центру професійно-технічної освіти та Софійського професійного ліцею отримали від вищих навчальних закладів Харківської та Кіровоградської областей на баланс навчальних закладів вантажівки для підготовки фахівців за професією «Водій автотранспортних засобів».

Співпраця колективу ВПУ № 75 і роботодавців – це перспективний шлях вирішення багатьох проблем, що виникають у процесі підготовки кваліфікованих робітників та подальшому працевлаштуванні. Налагодження конструктивного,

взаємовигідного партнерства з роботодавцями та органами влади допомогло залучити додаткові ресурси для розвитку навчального закладу.

Перелічене свідчить, що 2014-2015 навчальний рік має ґрунтуватися на вирішенні саме цих проблем з новими підходами, переорієнтації навчальних закладів на багатопрофільні навчальні заклади, інтегрування професій відповідно до запитів населення та економіки району.

Кожен навчальний заклад профтехосвіти сільськогосподарського профілю, на-

вчаючи молодь необхідним для села професіям, використовуючи сучасну матеріально-технічну базу, сприяє збереженню та омолодженню населення села, розвитку його інфраструктури та наповненню бюджетів своїх районів.

Олена КУЦЕНКО, методист НМЦ ПТО у Дніпропетровській області

ОБЛАСНИЙ КОНКУРС ТЕМАТИЧНИХ МАЛЮНКІВ, СВІТЛИН І КОРОТКИХ ВІДЕОРОЛІКІВ «МИ – ПРОТИ НАСИЛЬСТВА І ЖОРСТОКОСТІ»

за участю учнів восьми професійно-технічних училищ тривав з 15 березня по 20 квітня.

Кращою у номінації «Соціальна реклама. Протидія насильству в дитячому середовищі» визнана робота учнів Дніпропетровського центру професійно-технічної освіти туристичного сервісу.

Перемогу у номінації «Малюнок на тему: «Ця рука не вдарить дитину» здобула учениця Дніпропетровського центру професійно-технічної освіти Світлана Ковальова.

У номінації «Світ чудовий без жорстокості та насильства» перше місце виборили учень Дніпропетровського центру професійно-технічної освіти Андрій Абрамов та учениця Вищого професійного училища № 55 Богдана Кравченко.

Кращі із понад півсотні творчих доробок будуть розміщені на сайті обласного управління Міністерства внутрішніх справ України.

ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИКИ В УМОВАХ КРЕАТИВНОЇ ОСВІТИ

ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ, СПРЯМОВАНИХ НА РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТА ОСОБИСТОСТІ ШКОЛЯРІВ

Кафедра вчителів математики технічного ліцею фізико-математичного профілю – це дружній цілеспрямований колектив професіоналів, креативних, досвідчених фахівців.

Головним завданням кафедри є: дослідження рівня ефективності індивідуальної та колективної роботи з впровадження інтерактивних технологій навчання; корекція технологій навчання шляхом впровадження елементів ІКТ і використання інформаційної бази ліцею; створення навчально-методичного забезпечення особистісно орієнтованого викладання математики; системний підхід до роботи зі здібними та обдарованими учнями для підвищення рівня навчальних досягнень і компетентностей ліцеїстів.

На кафедрі вчителів математики працює 11 вчителів, з яких: 3 – кандидати наук, 1 – Соросівський учитель, 4 – вчителі-методисти, 2 – старші вчителі, 2 – спеціалісти I категорії, 3 – спеціалісти.

Протягом 2013-2014 н.р. впроваджувалися такі форми діяльності, як моделювання уроків, індивідуальна та групова робота з обдарованими учнями та з учнями, які потребують додаткової математичної корекції; розроблялися та обговорювалися уроки з розвитку навичок навчальної праці; вивчався інноваційний досвід вчителів кафедри з впровадження технологій наскрізного навчання.

Важливим чинником керування навчально-виховним процесом є контроль знань як один із засобів підвищення ефективності навчальної діяльності. Тричі на рік проводиться моніторинг досягнень учнів у формі тестування з алгебри та геометрії. У 8-9-х класах тексти завдань наближені до завдань

Міське методичне об'єднання вчителів математики загальноосвітніх навчальних закладів Дніпродзержинська пишається багатьма досвідченими і молодими вчителями. Саме вони впроваджують новітні підходи та методику викладання такого складного і цікавого предмета як математика. Вчителі досліджують питання розвитку освітньої галузі міста і регіону, проводять моніторинг якості математичної освіти, вивчають кращий передовий досвід своїх колег і застосовують його у практиці. Управління освіти і науки Дніпродзержинської міської ради презентує досягнення вчителів-математиків комунального закладу «Технічний ліцей м. Дніпродзержинська».

ДПА і містять тести із закритими і відкритими відповідями та завдання з розгорнутою відповіддю й поділяються за рівнем складності на 4 частини. У 10-11-х класах до текстів контрольних робіт додаються завдання на відповідність, що допомагає підготувати учнів до складання ЗНО.

Вчителі математики створили велику базу тестів завдань ДПА і ЗНО в межах програм Test-W2, My Test та easy Quizzy-2.0. Такі тести використовуються на уроках систематизації та узагальнення навчального матеріалу, під час індивідуальної роботи з учнями.

графіків функцій» в ET Excel та інші.

В рамках обласного науково-методичного проекту «Креативна освіта для розвитку інноваційної особистості» запроваджуються нестандартні уроки: «Бенефіс однієї задачі», урок-семинар «Перетворення графіків функцій». Широко використовується метод проектів: «Загадки піраміди» (на уроках геометрії в 11 кл.), «Математика і медицина» (9 кл.), «Тринадцята вада дорослих» (на уроках алгебри в 9-х кл.).

Керуючись пропозиціями відділу природничо-математичної

з обдарованими учнями. Так, під керівництвом учителів математики у 2013-2014 н.р. 68 учнів працювали в Науковому товаристві технічного ліцею, де виконали 57 творчих і 8 науково-дослідних робіт.

Вихованці вчителів математики постійно беруть участь у II етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідних робіт, у Міжнародному конкурсі з навчання математики «Кенгуру». У 2013-2014 н.р. із 132 ліцеїстів 7 – промодстрували відмінний результат, 53 учня – гарний.

Наполегливу роботу проводять учителі кафедри математики з підготовки учнів до участі у Всеукраїнських змаганнях. За останні три навчальні роки (2011-2014) вчителі кафедри підготували 28 призерів II етапу і 14 призерів III етапу Всеукраїнської олімпіади з математики.

Однією із форм активної співпраці з вищою школою, зокрема з ДДТУ, є видавнича діяльність, яку математики ліцею розпочали ще у 1996 році. З того часу для поглибленого вивчення предмета видано 27 посібників, при підготовці яких використані власні набути авторів-викладачів ДДТУ. Посібники неодноразово представлялися на обласних міжвузівських конкурсах і здобували призові місця у номінації «Навчально-методичні посібники з інноваційних технологій у навчанні», а також були відзначені срібною медаллю на III Міжна-

родній виставці «Сучасні заклади освіти – 2012». Розроблені оригінальні методики викладання тем курсів, підібрано понад 10 тисяч прикладів та задач.

У 2014 році представлено й узагальнено передовий педагогічний досвід керівника кафедри – вчителя математики Тетяни Антонівни Дмитренко, яка презентувала методичну розробку «Посібник абітурієнта ліцею з математики».

У співпраці з Дніпропетровським відділенням МАН України в ліцеї у 2013 р. організовано роботу математичного гуртка для ліцеїстів та учнів загальноосвітніх закладів міста для виявлення й розвитку математичних здібностей учнів, залучення вихованців до науково-дослідницької діяльності, створення умов для творчої реалізації та розширення наукового світогляду. Вчителі кафедри створили навчальну програму з позашкільної освіти математичного напрямку.

Для реалізації завдань IV етапу обласного науково-методичного проекту «Креативна освіта для розвитку інноваційної особистості» кафедра математики забезпечувала науково-методичний супровід поліпшення якості математичної підготовки учнів, використання нових педагогічних та інформаційних технологій, орієнтованих на розвиток особистості, сприяла системному підходу до роботи зі здібними та обдарованими учнями.

Наталія ЛУНЧЕНКО,
спеціаліст міського управління освіти і науки;
Микола НАКАЗНИЙ,
директор технічного ліцею,
Дніпродзержинська.

Засідання кафедри вчителів математики технічного ліцею Дніпродзержинська проводить Надія Олександрівна Шпирченко, Соросівський лауреат, вчитель математики, заступник директора з НВР

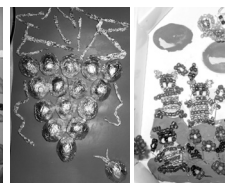
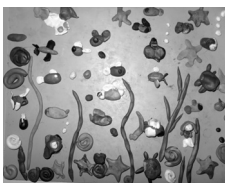
Вчителі кафедри впроваджують практичні роботи з комп'ютерною підтримкою: «Розв'язування трикутників», «Правильні многокутники», «Кути у колі» з використанням пакету DG (динамічна геометрія), «Побудова

освіти ДОППО щодо реалізації програм «Обрії математичної науки», «Математично обдарований учень», враховуючи рекомендації міського об'єднання вчителів математики, велика увага у технічному ліцеї приділяється роботі

Чи існує більш творча аудиторія, ніж діти? Маленькі оченята світяться цікавістю, руки з нетерпінням перебирають матеріали. І вже за півгодини стануть справжнім диво: звичайні шишки, каштани, жолуді, горіхи, крилатки зусиллями вихованців гуртка «Умілі рученята», який третій рік працює у дитячому садочку № 348, що на житловому масиві Фрунзенський, перетворяться у казкових істот, кумедних звірятко, птахів, комах.

Переваги роботи з природним матеріалом неочіненні. Важливо й те, що це – екологічні матеріали, які не містять шкідливих речовин. Вони доступні та економічні.

На заняттях гуртка використовуються й матеріали, придбання яких не потребує великих матеріальних витрат: серветки, фольга, вата, папір, картон, пластилін. Трохи терпіння та фантазії – і можна змодельовати квіточку бузкової гілки або «свічку» каштана, зимовий або морський пейзаж, вітальну листівку або навіть справжню казку. Так разом із дітьми ми створили нову версію відомої казки про курочку Рябу. Наша курочка приятельне з мишенятами. І щоб ті не пустували, вона подарувала їм золоте яечко, яким можна весело гратися.

РУКАМИ ТВОРЯТЬСЯ ДИВА

Кожне заняття гуртка побудоване так, щоб наприкінці дитина змогла побачити результат своєї творчої праці: чи то індивідуальну роботу, чи колективну композицію (панно, букет, аплікація, вітальна листівка тощо).

Ручна праця – це не лише цікава розвага. У процесі роботи діти знайомляться з різноманітністю природних матеріалів, їхніми властивостями, текстурою, підбирають гамму барв, закріплюють знання кольорів, а також вчать спостерігати, цінувати природу. Також в ігровій, невимушеній атмосфері діти тренують вміння рахувати у прямому та зворотному напрямках, повторюють назви геометричних фігур, збагачують словниковий запас, вчать працювати у команді, допомагати один одному, поважати працю іншої людини. Заняття сприяють естетичному та духовному розвитку ди-

тини, формують художні смаки, творчий підхід до справи; навчають елементарним навичкам конструювання, розвивають творчі нахили та просторове мислення. Крім того, діти звикають до порядку, охайності, розвивається увага та старанність. Вони тренують дрібну моторику, точну роботу п'ястком, поліпшують координацію рухів, що також допомагає при освоенні навичок письма. Розвиток дрібної моторики рук позитивно впливає на психомоторні функції, підсилює увагу, формує художній смак і сприяє естетичному самовираженню дитини.

Окреме місце у роботі гуртка «Умілі рученята» посідає плетіння з бісеру. Це заняття для старших діток – майбутніх першокласників. Для того, щоб з окремих різнокольорових намистинок створити справжнє плетене диво, потрібно, перш за все, мати

бажання, а вміння та навички з'являються у процесі. І дівчатка, і хлопці легко освоюють основні прийоми плетіння, і уже на першому місяці навчання інтер'єр групи прикрашають букети і композиції із бісеру, створені руками вихованців. Традиційно наприкінці навчального року у дитячому садочку проводять виставки. Ми не забуваємо привітати саморобними подарунками батьків на Новий рік та інші свята, а 8 Березня кожна матуся отримує чарівну квіточку, виготовлену її дитиною.

Мене, як керівника гуртка, особливо тішить те, з яким бажанням та ентузіазмом діти ставляться до справи. Навіть несподівано захоплюються творчим процесом і радіють отриманим результатам. І як приємно чути від вихованців, що вони попрахали Святого Миколая або Дідуса Мороза подарувати їм бісер. Це означає, що заняття нашого гуртка дають не тільки користь та естетичне задоволення, але й дарують радість від процесу виконання роботи – створення власними умілими рученятами маленького дива.

Юлія ГАСЛЕНКО,
керівник гуртка
«Умілі рученята»
ДНЗ «Ясла-садок № 348»,
Дніпропетровськ

Для всебічної підтримки обдарованої молоді, модернізації змісту науково-дослідної, пошукової, експериментальної та практичної діяльності учнівської молоді, впровадження інноваційно-освітніх методів і технологій у навчальних закладах України, інтеграції вітчизняної освіти і науки до європейського та світового простору, Міністерство освіти і науки України спільно з Національним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді (НЕНЦ), Київським національним університетом імені Тараса Шевченка організували та провели тиждень **всукраїнських і міжнародних науково-освітніх проєктів і науково-дослідницьких робіт учнів «Україна – Європа – Світ – 2014»**.

У заходах взяли участь понад тридцять кращих юннатів із Дніпропетровська, Кривого Рогу, Марганця, Нікополя, Дніпропетровського району; 15 із них стали переможцями.

У Санкт-Петербурзі (Російська Федерація) у **X Міжнародному Балтійському науково-інженерному конкурсі наукових і технічних робіт** взяли участь понад 260 учнів із Російської Федерації, України, Білорусії і Казахстану. Робота форуму проходила у секціях: Теоретична та експериментальна фізика; Математика; Програмування та прикладна математика; Хімія; Біологія та науки про довкілля; Техніка.

Захист наукових робіт відбувся у постерному форматі – учасники вільно спілкувалися як з членами журі, так і з відвідувачами виставки у формі наукового інтерв'ю, наукової співбесіди або навіть наукового диспуту.

Серед представників України у секції «Хімія» були вихованці Дніпропетровського обласного еколого-натуралістичного центру, учні Хіміко-екологічного ліцею: **Дар'я Мальцева** (10 клас) – проєктом «Нерозчинний анод для пристроїв очистки води та водопідготовки на основі Ni-W»; **Аліса Котенко**, **Ярослава Дзюк** (10 клас) – з командним проєктом «Новий вид фосфатного покриття на сталі та оцинкованій сталі, нанесений із розчину триполіфосфата натрію»; **Єлизавета Гальчевська** (11 клас) та учениця СЗШ № 87 **Олександра Зіма** з командним проєктом «Трибохімічна активація нікель гідроксиду як активної речовини для використання в гібридних суперконденсаторах».

Ці учні, навчаючись в гуртку «Юний хімік», під керівництвом к.т.н., доцента **Валерія Леонідовича Коваленка** та к.т.н., доцента **Валерія Анатолійовича Котка**, наполегливо працювали в науково-дослідній лабораторії Українського державного хіміко-технологічного університету.

Така завзятість дала результати: **Дар'я Мальцева** на високому науковому рівні захистила свою роботу перед поважним науковим журі, виборола **1 місце особливу відзнаку «Кришталева куля: досконалість – як надія»**. Відзнаку в цьому році започаткували вперше і вручили лише двом учасникам Балтійського конкурсу, другим із

ЮННАТИ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ – ПЕРЕМОЖЦІ МІЖНАРОДНИХ І ВСЕУКРАЇНСЬКИХ КОНКУРСІВ

них – **Віктор Куриленко**, учень 10 класу гуманітарно-технічного ліцею № 129 Кривого Рогу. Він посів III місце за роботу «3D електрод: новий погляд на водоочистку та водопідготовку».

У **XVIII Білоруській конференції**, що відбулася під егідою Міністерства освіти Республіки Білорусь на базі Білоруського державного університету, Дніпропетровщину представляли двоє одинадцятикласників: **Олександр Бугрименко**, Олександрівська СЗШ Дніпропетровського району, з проєктом: «Сполуки із сульфаним циклом, як перспективні будівельні блоки» (категорія: «Хімія») і **Валерія Спірина**, СЗШ № 49 Дніпропетровська, з роботою: «Морфометричні мінливості *Drosophila melanogaster* під впливом йонів Ва²⁺» (категорія «Біологія»). Валерія отримала диплом призера (III місце) і цінний подарунок.

Понад десять років юннати Дніпропетровщини беруть участь у Всеукраїнському конкурсі юних інженерів і винахідників «Природа – людина – виробництво – екологія», що проводиться за ініціативою Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді та за підтримки Національної академії наук України, Державного департаменту інтелектуальної власності МОН України, Українського інституту промислової власності та Українського центру інновацій та патентно-інформаційних послуг.

За стеновий захист проєкту із п'яти юннатів, які представляли нашу область, троє стали призерами, нагороджені грамотами Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді, дипломами Українського центру інновацій та патентно-інформаційних послуг і цінними подарунками.

Секція «Сільськогосподарське дослідництво та винахідництво». II місце – **Богдан Жук**, учень 11 класу СЗШ № 132 Дніпропетровська. Тема роботи: «Використання черепашкових амєб (*Testacea*) біоіндикації та відновлення засоленних

грунтів в умовах агроценозу». Секція «Екологічно-безпечні технології та прикладна екологія».

II місце – **Олексій Акастолов**, учень 9 класу Партизанської СЗШ Дніпропетровського району. Тема роботи: «Удосконалення конструкції пропаногазів в умовах органічного землеробства».

III місце – **Наталія Мисюра**, учениця 9 класу Кисличуватської СЗШ Томаківського району. Тема роботи: «Спосіб очищення стічних вод від нафтопродуктів з використанням відходів споживання продукції кавових напоїв».

Для пошуку й підтримки обдарованої учнівської молоді, залучення її до навчально-практичної діяльності з проблем енергоефективності та раціонального використання ресурсів щорічно проводиться Національний тур Міжнародного конкурсу молодіжних проєктів з енергоефективності під гаслом «**Збережемо енергію – збережемо планету**». Конкурс проводиться в рамках міжнародної освітньої програми SPARE (міжнародний освітній проєкт для школярів з питань змін клімату та енергетики) і всевітньої декади ООН «Освіта для сталого розвитку».

Дніпропетровщину представляли 5 учнів із Дніпропетровська (СЗШ № 112, № 39), Кривого Рогу (гуманітарно-технічний ліцей № 129), Дніпропетровського району (Горняківська СЗШ). Дипломи переможців Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді Міністерства освіти і науки України отримали троє.

У номінації «**Проєкт з енергозбереження, енергоефективності або поновлюваних джерел енергії (ПДЕ)**» I місце виборов **Віктор Куриленко**, учень 10 класу Криворізького гуманітарно-технічного ліцею № 129, з роботою «3D електрод: новий погляд на водоочистку та водопідготовку». Він представлятиме Україну на Міжнародному конкурсі молодіжних проєктів з енергоефективності «Енергія і середовище». Керівники: Михайло Володимирович Бик, кандидат технічних наук, доцент кафедри технології

електрохімічних виробництв Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»; Лариса Петрівна Жук, кандидат хімічних наук, доцент кафедри аналітичної хімії хімічного факультету Дніпропетровського національного університету ім. Олеся Гончара; Микола Петро-

вич Туров, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник Інституту обдарованої дитини.

II місце – **Ігор Лисенко**, учень 11 класу Горняківської СЗШ, вихованець гуртка ОблЕНЦ. Тема роботи: «Оптимізація процесу біоконверсії качанів кукурудзи для отримання біоетанолу». Керівники: Світлана Миколаївна Гармаш, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри біотехнології та безпеки життєдіяльності Українського державного хіміко-технологічного університету; Людмила Іванівна Синичич, методист ЦЕНТУМ Дніпропетровського району.

У спеціальній номінації з окремим призовим фондом від ТОВ «Данфос»: «**Роль радіаторного терморегулятора у скороченні викидів CO₂**». I місце здобув **Ігор Гетьман**, учень 8 класу СЗШ № 39 Дніпропетровська, з роботою: «Вплив застосування енергозберігаючих радіаторних терморегуляторів «Данфос» на зменшення викидів CO₂ на прикладі середньої загальноосвітньої школи № 39 м. Дніпропетровська». Керівник Олексій Олексійович Молчанов, вчитель інформатики СЗШ № 39.

Також на конкурс було представлено понад 90 педагогічних робіт: розробки уроків, факультативних занять з різних предметів і дидактичні матеріали для практичного уроку) факультативу про глобальні зміни клімату, можливі наслідки таких змін для країни та світу.

У номінації «**Педагогічні роботи**» високий професіоналізм із залучення учнівської молоді до навчально-практичної діяльності з проблем енергоефективності та раціонального використання ресурсів продемонстрували:

У номінації «**Позаklasна робота**». I місце – **Ганна Григорівна Шведун**, вчитель біології Криворізької СЗШ № 123 з роботою: «Гра «Енергетичні перегони».

Щорічно Міністерство освіти і науки України спільно з Національним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді та дирекцією освітніх програм Intel в Україні проводять Всеукраїнський конкурс «**Intel Еко – Україна**» – Національний етап Міжна-

родного конкурсу науково-технічної творчості школярів Intel JSEF – 2014 (International Science and Engineering Fair).

Дніпропетровщину представляли вихованці Дніпропетровського обласного еколого-натуралістичного центру, учні Хіміко-екологічного ліцею, СЗШ № 87, 132 Дніпропетровська, Криворізького центрально-міського ліцею та СЗШ № 126 Кривого Рогу, Нікопольської СЗШ № 2.

Перемогу вибороли:

I місце – **Михайло Литовченко**, учень 10 класу Хіміко-екологічного ліцею Дніпропетровська, вихованець гуртка ОблЕНЦ. Тема проєкту: «Атомна опрісновальна установка, що працює завдяки енергії хвилі». Йому надано почесне право представляти Україну на Міжнародному конкурсі Intel JSEF у м. Лос-Анджелес (штат Каліфорнія, США).

II місце посіли: **Дар'я Мальцева**, вихованка гуртка «Юний хімік» ОблЕНЦ. Тема проєкту: «Нерозчинний анод для пристроїв очистки води та водопідготовки на основі Ni-W» (секція екологічна інженерія), яка виборола право представляти Україну на міжнародному конкурсі JNESPO, що відбувається у Нідерландах; **Богдан Жук**, учень 11 класу № 132 Дніпропетровська. Тема проєкту: «Використання черепашкових амєб (*Testacea*) біоіндикації та відновлення засоленних ґрунтів в умовах агроценозу».

III місце – командний проєкт вихованців гуртка «Юний хімік»

ОблЕНЦ. **Єлизавета Гальчевська** та **Олександра Зіма**. Тема проєкту: «Трибохімічна активація нікель гідроксиду як активної речовини для використання в гібридних суперконденсаторах». Цей проєкт отримав диплом Сталого Розвитку від корпорації Ріко як «...видатна робота, де найкраще висвітлені питання проблеми сталого розвитку і відповідальності за довкілля». **Амір Гарімадов**, учень 11 класу Криворізької СЗШ № 126. Тема проєкту: «Оцінка якості питної води основних та альтернативних джерел водопостачання м. Кривий Ріг». **Марія Кір'якулова**, учениця 11 класу Нікопольської СЗШ № 2 імені Героя Радянського Союзу В.М. Усова. Тема проєкту: «Білки печічки бичків, як молекулярні біоіндикатори екологічного стану Каховського водосховища». **Ольга Кітченко**, учениця 11 класу Криворізького центрально-міського ліцею. Тема проєкту: «Сапротелізація, як один з методів рекультивувати ґрунти в ідвалів ГЗК». **Анастасія Шустова**, учениця 11 класу Фінансово-економічного ліцею Дніпропетровська. Тема проєкту: «Визначення екологічного стану озер Амуру Нижньодніпровського району м. Дніпропетровська методом біоіндикації».

Тетяна КИВРАТЬСЬКА, методист з наочної роботи Обласного еколого-натуралістичного центру дітей та учнівської молоді